

จาก นางกุศิศิลป์พื้นบ้านเพื่อสังคม ถึง ลีเกศคน: “ปิ่นมालา”

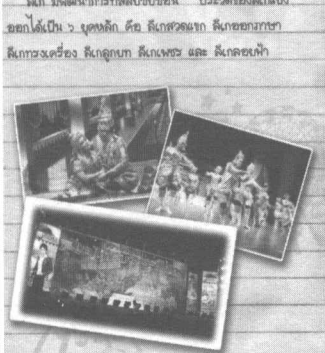

โครงการนางกุศิศิลป์พื้นบ้านเพื่อสังคม ครั้งที่ 8 ของสาขาวิชานางกุศิศิลป์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้นำเสนอลีเกศกุ่มจากคณะปิ่นมालา คณะที่มีชื่อมาจากชื่อของศาสตราจารย์ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล บุรพอาจารย์ผู้มีคุณูปการต่อการก่อตั้งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้ที่นิสิต มคอ และประชาคม มคอ กราบไหว้ท่านได้อย่างสนิทใจเคียงคู่อนุสาวรีย์รูปปั้นของศาสตราจารย์ ดร.ลำโสม บัวศรี บูรณียบุคคผล ผู้มีคุณูปการต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและอดีตอธิการบดีผู้วางรากฐานการศึกษาอินซันเชิงแก่ มหาวิทยาลัย

“ลิลลูกทุ่งคนปินมาลา” จึงเทียบเท่ากับการรำลึกถึงคุณพระครูพุ่มิคุณูปการด้วงกล่าว และเป็น
มิติใหม่ในการนำหลักวิชาการความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ไทยมาประยุกต์ให้เข้าสู่กระแสร่วมสมัยในสภาวะการณ
ได้รับความนิยมชอบของทุกคนแน่นอนอบปฐมในวันนั้น

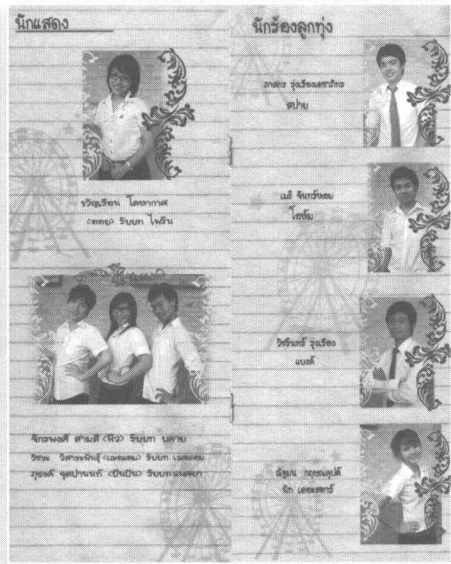
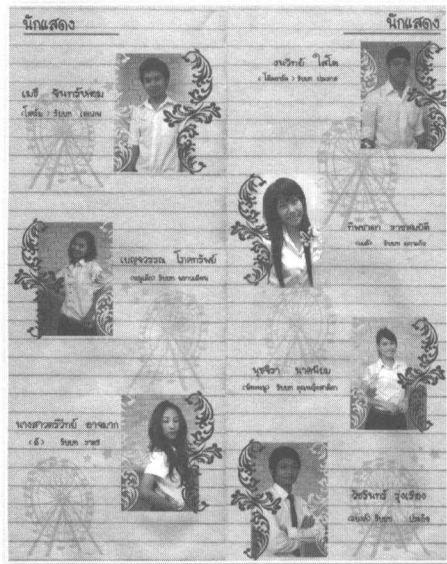
ประวัติลีลา	ประวัติเพลงลูกทุ่ง
“ลีลา” เป็นละครประเภทขำกวดูกบฏ การร้อง การว่า และ การแสดงที่รียากว่าการวมสมมติ โดยมีวงปี่พาทย์บรรเลง ประกอบ ทำนองเพลงลิลที่ใส่สายรับร้องอย่างเสียง อาโกนกลอง ฉาบ-ตีกลอง หรือ อาโกนกลอง ฉาบ-ตีกลอง ส่วนเชนซอที่ใช้สายรับร้องและประกอบเสียงจากเพลง ของละครว่า และเพลงลูกทุ่งซึ่งเป็นที่นิยมในขณะนี้ ผู้ต้อง รับบทชายหญิงหนึ่ง มีภาพและบทร้องสลับกันเรื่องที่ได้เ ก่าพลัดถิ่นและการแสดง บางครั้งมีการบรรยายเรื่องและตัวละคร จากที่ตั้งฉากให้ผู้อื่นเข้าใจว่าขึ้น เพื่อเรื่องมักเป็นการจัดรัก ชังสาวกและชายสาวต่างแดนขึ้นไปในลิลชองที่ไปปัจจุบัน โดยเรื่องมักชั่งกัน ช่างกินกั๊กและเชลล เครื่องดนตรีลูกทุ่ง ทั้งแบบไทยประเพณี และ แบบสากลที่เป็นซอซอขลุ่ยเป่าพิณ เครื่องระนาดกับฆ้องวง เพ็ญ มีประหลอดสังคกนุ สุระระฆ ด้มูก ลิงฆอล-ทำไผ่มี ผู้แสดงโขนบทพากีสามเพร ฐปุปร่าง และควมชำนาญอุณณเป็น ชนดต-นงสวอง-นงสวอง-ตังโกล-ตังคด และบทร้องจา ลิล มีลิคนาฏกรรมที่ลิลชิ่งชิ่งขึ้น ประวัติชองลิคนอง ซอได้เป็น ๖ ชุดหลัก คือ ลีลา(สาวท) ลีลาซอซอขลุ ลีลาซอเครื่อง ลีลาลูกบ ลีลาเพชร และ ลีลาซอฟ้า	เพลงลูกทุ่ง คือเพลงที่สะท้อนวิถีชีวิต สภาพสังคมชุมชนค และวัฒนธรรมไทย โดยมีวงทำนอง คำร้อง สำเนียง และลีลา การร้องท่วงทระเลงที่เป็นแบบฉบับ มีลักษณะเฉพาะซึ่งให้ บรรยากาศ ความเพลิดเพลินฟังหรือชมชวนฟังได้ไม่เหน็ดล เรื่องของละครเพลง ว่าเพลงลูกทุ่งเป็นวงดนตรีแบบสากล เกิดขึ้นในช่วงเวลาหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ประมาณปีเรือ ศตวรรษ ลีลาชองเพลงลูกทุ่งในระยะเริ่มแรก มาจากท่วงทระ เพลงของปี่ชองเดี่ยว ซอก ฆ้องกลอง ๘ ไม่มีตังเครื่อง ลีลาบดิน ลิลล (ซอเครื่อง) ลีลาลูกบ ๘ ไม่มีตังเครื่อง ลีลาบดิน ลิลล เพลงซอตาม เพลงพื้นเมืองบางเพลง ฯลฯ โดยเพลงลูกทุ่งนั้นมาดัดแปลงแล้วโดยดนตรีแบบสากล เป็นลักษณะเพลงแบบใหม่ ส่วนคำว่า “เพลงลูกทุ่ง” อาจมาจากคำว่า 5งสิงล ดิตประตังชิ่งในไผ่มีชิ่งวัน ! จตุชกค พ.ศ. 2507 เพลงลูกทุ่งมีความชัดเจนจากเพลงลูกทุ่งโดย ประกอบ โชนพิณนั “ใจความการเพลงลิลชิ่งไทย ไทวทัศน์ ใช้ชอซอขลุ่ยว่า เพลงลูกทุ่ง”

มคอ เปิดวงดนตรีลูกทุ่งลิลลูกทุ่งคนปินมาลา

มคอ ลุยเปิดวงดนตรีลูกทุ่ง - คณะลิเกหวังให้ศิลปะ
การแสดงพื้นบ้านมีการสืบทอด เชื้อเข้าถึงคนรุ่นใหม่ได้
ใช้ข้อควมรู้ทางการวิจัยปรับรูปแบบการแสดง

อ.ปรารณา คงสำราญ หัวหน้าสาขาวิชานาฏศิลป์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มคอ กล่าวว่า สาขานาฏศิลป์ไทย
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จัดตั้งวงดนตรีลูกทุ่งและคณะลิเกขึ้นใน
ชื่อ คณะปินมาลา เพราะมองว่าเป็นทางที่จะช่วยให้เราอนุรักษ์
และสืบสานศิลปะไทยสาขานี้ให้คงอยู่ ซึ่งแต่เดิมีศิลปะพื้นบ้านอย่าง
วงดนตรีลูกทุ่งหรือลิเกนั้นเยาวชนรุ่นใหม่ไม่ค่อยให้ความสนใจและ
มองว่าเป็นเรื่องเขย การเข้าถึงคนรุ่นใหม่ให้เห็นว่านาฏศิลป์ไทย
ไม่ใช่เรื่องเหม็นเฉยหรือล้าสมัยและยังสนุกสนานอีกด้วย ตลอดจน
นิสิตที่เรียนจบสาขาวิชานี้ก็สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงดูตัวเอง
และครอบครัวได้แม้ในขณะที่ยังเรียน ที่สำคัญคือลิเกเป็นศิลปะ
ที่สะท้อนให้เห็นมรดกทางวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ที่งดงามสวยงาม
ของชาติไทยมาช้านานเหมือนกับเรามีขนที่กำลังจะสูญหายไปจน
ในปัจจุบันเราต้องมีการอนุรักษ์กันยกใหญ่ทั้งในรูปแบบอัตโนมัติจตอล
ก็ยั้งต้องทำ ลิเกหรือนาฏศิลป์ไทยก็เช่นกัน ถ้าวันนี้เราไม่มีการ

เรียนการสอน ไม่มีการอนุรักษ์ให้เยาวชนนิตดรุ่นใหม่ๆ ได้เห็นความสำคัญ สักวันหนึ่งก็คงมีสภาพไม่ต่างจากโซนที่ถูกลืมเลือนไปได้ ก็ไม่อยากจะเห็นนาฏศิลป์ ลิเก เพลงลูกทุ่ง เป็นอย่างนั้น ไม่ใช่เพราะว่าเราอยู่ในฐานะครูผู้สอนแต่เราอยากเห็นเด็กรุ่นใหม่มีหัวใจของความเป็นศิลปะ-ศิลป์ ให้อยู่ในสายเลือดของความเป็นคนไทย เหมือนที่เราๆ กันและพูดกันบ่อยๆ ว่าคนไทยทุกคนมีเลือดของความเป็นศิลปะในตัวทุกคน นิสิตที่แสดงลิเกก็รุ่นๆ ก็เห็นว่าพวกเขาทำได้ดี มีพรสวรรค์บวกกับพรแสวงที่ได้รับการรำเรียนในหลักวิชามาอย่างถูกต้อง ก็เชื่อว่าตอนนี้สาขานาฏศิลป์ไทยประสบผลสำเร็จในระดับที่น่าพึงพอใจเพราะเราใช้วิธีการประยุกต์ให้เข้ากับวิถีชีวิตประจำวัน โดยก่อนหน้าที่เราได้ทำวิจัย ลงพื้นที่จริงเพื่อสร้างเป็นองค์ความรู้ที่ทำให้เราเข้าถึงหัวใจคนดูคนทุกรุ่นได้ การ

วิจัยในเชิงการสร้างสรรค์งานศิลปะไม่เพียงแต่จะจำเป็นสำหรับครูผู้สอนเท่านั้น ตัวนิสิตที่เรียนก็ทำวิจัยทำสารนิพนธ์ของเขาด้วย ดังนั้นการคิดจะสืบสานงานศิลปะพื้นบ้านจึงต้องอาศัยงานวิจัยเป็นฐานสำคัญ ตอนนี้นิสิตในสาขานาฏศิลป์ไทยเท่าที่ได้สอนและที่นำมาแสดงในโอกาสงานสำคัญๆ ต่างๆ ของทางมหาวิทยาลัย ก็มีความเชื่อว่าพวกเขามีความมั่นใจและพร้อมที่จะไปแสดงงานภายนอกได้อย่างมีความเป็นมืออาชีพ เหมือนลิเกที่ก็เล่นกันมาหลายเรื่องแล้ว มีความรู้ความสามารถทางด้านศิลปะพื้นบ้านเป็นอย่างดี เรามีการเรียนการสอน การวิจัยและให้นิสิตได้ปฏิบัติจริง มีพื้นที่การแสดงทั้งในมหาวิทยาลัยที่เราเปิดการแสดงให้ชมฟรี

อยู่เป็นประจำ

นอกจากนี้ศาสตราจารย์ ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ อธิการบดี มศว ซึ่งท่านเคยให้เกียรติมาเปิดงานการแสดงลิเกลูกทุ่งของคณะปีนมาลาโดยการแสดงของนิสิตสาขาวิชานาฏศิลป์ และรับชมการแสดงลิเกลูกทุ่ง ได้กล่าวทักเสนาที่น่าสนใจเกี่ยวกับกิจกรรมดี ๆ ของนิสิตในครั้งนั้นด้วยว่า

“การเรียนการสอนในสาขาที่หลายคนอาจจะคิดว่ามันเป็นสาขาเก่าแก่ อย่างเช่นดุริยางคศาสตร์ไทย นาฏศิลป์ไทย ที่ต้องเรียนทางด้านดนตรีไทย การรำ รำ การแสดงไทยที่เกิดขึ้นในคณะศิลปกรรมศาสตร์ มศว นั้นไม่ได้อยู่ในรูปแบบเก่าแก่เสมอไป แต่

ผู้ริ่ร้างงานฝ่ายอื่นๆ

กนกวรรณ ตอชกรพันธ์	< คณบดี >	ประภาณี เด็กนิ
ศศิภา เสงี่ยม	< ประธานชม. >	ประภาณี เด็กนิ
มณฑิลาภรณ์ บุณยกุล	< ยืน >	ประภาณี เด็กนิ
นันทิศา ขาดสิงหนะ	< แทน >	จารุณี - สุชาดา
สุชาดา เกตุบุตร	< ญู >	ผู้จัดและผู้ช่วย
รัตติยาภรณ์ นวลสุธา	< ซอซิมเมอร์ >	ผู้จัดและผู้ช่วย

คณะลิเกปีนมาลา

ผู้ริ่ร้างงานฝ่ายลิเก

วิมลพร	นันทิศา	< ยืน >	ผู้จัดและผู้ช่วย
นันทิศา	นันทิศา	< คณบดี >	ผู้จัดและผู้ช่วย
นันทิศา	นันทิศา	< ประธานชม. >	ผู้จัดและผู้ช่วย
นันทิศา	นันทิศา	< ยืน >	ผู้จัดและผู้ช่วย
นันทิศา	นันทิศา	< แทน >	ผู้จัดและผู้ช่วย
นันทิศา	นันทิศา	< ญู >	ผู้จัดและผู้ช่วย
นันทิศา	นันทิศา	< ซอซิมเมอร์ >	ผู้จัดและผู้ช่วย

ผู้ริ่ร้างงานฝ่ายลูกทุ่ง

นันทิศา	นันทิศา	< ยืน >	ผู้จัดและผู้ช่วย
นันทิศา	นันทิศา	< คณบดี >	ผู้จัดและผู้ช่วย
นันทิศา	นันทิศา	< ประธานชม. >	ผู้จัดและผู้ช่วย
นันทิศา	นันทิศา	< ยืน >	ผู้จัดและผู้ช่วย
นันทิศา	นันทิศา	< แทน >	ผู้จัดและผู้ช่วย
นันทิศา	นันทิศา	< ญู >	ผู้จัดและผู้ช่วย
นันทิศา	นันทิศา	< ซอซิมเมอร์ >	ผู้จัดและผู้ช่วย

รูปแบบจะถูกพัฒนา สร้างสรรค์ขึ้นโดยไม่ทิ้งของเดิม วงดนตรีลูกทุ่งหรือคณะลิเกที่กำลังจะจัดตั้งนั้น ถูกประยุกต์และนำเสนอออกมาในรูปแบบที่สนุก ให้สาระแก่ผู้ชม เข้าถึงวิถีชีวิต เพื่อจะได้เข้ากับคนในยุคนี้ให้ได้ อีกทั้งคณะศิลปกรรมศาสตร์เอง นั้นค่อนข้างที่จะมีสาขาต่างๆ ที่สนับสนุนซึ่งกันและกันอยู่อย่างเช่น เรามีดนตรีไทย ดนตรีสากล มีนักออกแบบการแสดง การแสดงไทย การแสดงสากล นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สากล จะเห็นว่าเมื่อเรามีทั้งความเป็นไทยและสากลรวมอยู่ในขณะนั้นจึงเกิดการผสมผสานและมีการผลักดันซึ่งกันและกัน การผลักดันจะทำให้เกิดรูปแบบใหม่ๆ ที่น่าสนใจตลอดเวลา

การที่เราจะผลักดันให้เกิดวงดนตรีลูกทุ่งหรือคณะลิเกนั้น จะทำให้เราสามารถรับงานเพื่อให้นิสิตมีโอกาसออกไปแสดงในเวทีนอกมหาวิทยาลัย ได้ประสบการณ์และยังมีโอกาสหารายได้จาก การแสดงได้อีกด้วย วงดนตรีลูกทุ่งและคณะลิเกที่กำลังจะเกิดขึ้น จะทำให้เยาวชนรุ่นใหม่ โดยเฉพาะนักเรียน นักศึกษา ตื่นตัวและหันมาสนใจวงดนตรีลูกทุ่ง และการแสดงลิเกมากขึ้น บางคนที่ไม่รู้จักเพลงลูกทุ่งหรือลิเกก็จะเริ่มเปลี่ยนมาทำความรู้จัก หากเราให้คนรุ่นเดียวกันสื่อสารถึงกันผ่านงานบทเพลงลูกทุ่งหรือเนื้อเรื่องของลิเก จะทำให้คนรุ่นใหม่ค่อยๆ เข้าถึงศิลปะพื้นบ้านและนี่คือหนทางการสืบสานงานศิลปะพื้นบ้านอีกทางหนึ่ง

วง ดนตรีลูกทุ่ง หรือคณะลิเกที่กำลังจะจัดตั้งนั้น ถูกประยุกต์และนำเสนอออกมาในรูปแบบที่สนุก ให้สาระแก่ผู้ชม เข้าถึงวิถีชีวิต เพื่อจะได้เข้ากับคนในยุคนี้ให้ได้ จะเห็นว่าเมื่อเรามีทั้งความเป็นไทยและสากลรวมอยู่ในขณะ นั้นจึงเกิดการผสมผสานและมีการผลักดันซึ่งกันและกัน การผลักดันจะทำให้เกิดรูปแบบใหม่ๆ ที่น่าสนใจตลอดเวลา” ศ.ดร.วิรุณ กล่าว

ขอขอบคุณ

รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนาศึกษาภพนีสิต (ดร.วาท วรรณสาธิต)
 คณะศิลปกรรมศาสตร์ (ผศ.สินินาท เลิศไพโรจน์)
 คุณพ่อ คุณแม่ ญาติพี่น้องที่คอยให้กำลังใจและกำลังทรัพย์หลายๆคน
 อาจารย์ปรารถนา ดงสำราญ (ครูใหม่) ที่ให้คำแนะนำที่ดี
 และขยันขันแข็งช่างลูกศิษย์เสมอมา
 อาจารย์ระวีวรรณ วรรณวิไชย (ครูหวาน)
 อาจารย์ปิยวดี มากพา (ครูโซ่)
 อาจารย์เอนี พันธุวาท (ครูเม) ที่ให้ความกรุณาเรื่องเพลง
 และเครื่องดนตรีที่ไพเราะ
 อาจารย์กิตติภรณ์ นพอุดมพันธ์ (ครูตั้ม)
 อาจารย์ปัสันท์ บุญพา (ครูอาร์ก) ที่ให้คำแนะนำรายละเอียด
 ในส่วนต่างๆของเวทีและฉาก
 คณะอาจารย์ภาควิชาศิลปการแสดงทุกท่านคะ
 พี่ซุน และ พี่นัย สำหรับเอกสาร ทุกๆอย่างคะ
 นักดนตรีและอาจารย์ผู้ควบคุมทุกท่าน
 อธิษฐา ชังคะวิภาต (พี่มิลค์ ของแบบสี่สาวปี 4)
 ที่สละเวลาทำโปรสเตอร์ ถ่ายภาพสวยๆ และสูจิบัตรเล่มนี้
 นัองๆของแบบปี ๒ สำหรับป้ายชื่อคณะลิเก
 ครูเกษม สำหรับชุด Dancer
 พี่อาร์ม บริษัท Asia&Mediatelevision สำหรับการออกแบบ
 ฉากที่ยิ่งใหญ่อลังการ
 ขอขอบคุณหอประชุมใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 และคณะศิลปกรรมศาสตร์
 นักแสดงทุกๆชั้นปี รุ่นพี่รุ่นน้องในคณะศิลปกรรมที่ให้ความร่วมมือ
 ช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างเต็มที่เสมอมา
 ที่ขาดไม่ได้ต้องขอขอบคุณเพื่อนๆ นาฏศิลป์ไทยรุ่น ๑๔
 ที่ร่วมแรงร่วมใจ มีความสามัคคีกันจนทำให้งานประสบความสำเร็จ
 ในที่สุด ถึงแม้จะมีปัญหาบ้างในบางเวลา แต่เพราะความสามัคคี
 ในหมู่คณะทำให้งานสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ขอขอบคุณทุกคนจริงๆ

ขอขอบคุณผู้สนับสนุนใจดีทุกท่าน

ศูนย์ส่งเสริมกิจกรรมทางดนตรีและการแสดง